

Henryk Juszka, Marcin Tomasik, Stanisław Lis, Grzegorz Haczyk
Uniwersytet Rolniczy w Krakowie
Katedra Energetyki i Automatykacji Procesów Rolniczych

STEROWANIE LOGICZNE Z REGULACJĄ PID PODCIŚNIENIEM W APARACIE UDOJOWYM

Streszczenie

Przedstawiono system regulacji podciśnienia ssącego w aparacie udojowym regulatorem PID. System sterowania oblicza wartość regulowanego podciśnienia ssącego (wartość zadana dla regulatora PID), zależną od natężenia wypływu mleka ze strzyka krowy. Algorytm sterujący zaprogramowano w programie CoDeSys na sterowniku PLC Moeller. Wyniki badań doświadczalnych wykazały poprawną logikę działania systemu sterowania.

Słowa kluczowe: aparat udojowy, regulacja podciśnienia, sterownik PLC

Wstęp

Relacja podciśnienia w komorze podstrzykowej kubka udojowego z natężeniem wypływu mleka z ćwiartki wymienia krów znacząco wpływa na ilość i jakość pozyskiwanego mleka. Stanowi ona podstawę automatycznego sterowania autonomicznym aparatem udojowym, którego zadaniem jest dostosowanie parametrów doju maszynowego do cech osobniczych krów [Juszka, Tomasik 2005].

Wartość i stabilizacja podciśnienia w aparacie udojowym mają decydujący wpływ na przebieg procesu doju krów i odgrywają znaczącą rolę w jego doskonaleniu, ponieważ regularne i nieregularne wahania podciśnienia, powodujące nagłe zmiany przepływu powietrza w instalacji udojowej, są dużym zagrożeniem dla ogólnego stanu zdrowia wymion krów [Szlachta, Wiercioch 1988].

W Katedrze Energetyki i Automatykacji Procesów Rolniczych Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie trwają prace nad autonomicznym aparatem udojowym o nowej konstrukcji kolektora z niezależnymi pomiarami natężenia wypływu mleka z każdego strzyka i rozdziałem podciśnienia transportowego od ssącego [Juszka i in. 2007].

Praca naukowa finansowana ze środków na naukę w latach 2008–2011 jako projekt badawczy N N313 154435.

Celem pracy było opracowanie aplikacji sterującej podciśnieniem ssącym w autonomicznym aparacie udojowym za pomocą sterownika mikroprocesorowego PLC z algorytmem regulacji PID.

Program sterujący podciśnieniem w kolektorze udojowym

Program CoDeSys służy do programowania sterowników mikroprocesorowych i umożliwia zastosowanie niestandardowych bloków funkcjonalnych, zawierających m.in. logikę rozmytą. Oprogramowanie CoDeSys zgodne z IEC 61131-3 umożliwia użytkownikowi tworzenie programów za pomocą schematu drabinkowego (LD), bloków funkcjonalnych (FDB), listy rozkazów (IL), tekstu strukturalnego (ST) i sekwencyjnego schematu funkcjonalnego (SFC). CoDeSys ma narzędzie do wizualizacji, które umożliwia tworzenie grafiki obiektowej oraz jej animację sterowaną zmiennymi. Zmienne mają format zgodny z IEC 61131-3 [Kwaśniewski 1999].

Algorytm programu (rys. 1) wyznacza sygnał zadanego podciśnienia ssącego w zależności od sygnału analogowego z czujnika natężenia wypływu mleka ze strzyka. Na początku zostały zadeklarowane wszystkie zmienne, niezbędne do wykonywania zadań w programie. W skład zmiennych wchodzi również zmienne bloku funkcjonalnego regulatora PID (rys. 2). Aby skorzystać z algorytmu regulacji PID należy z bibliotek programu CoDeSys wybrać bibliotekę util.lib (regulatory), w skład której wchodzi m.in. regulator PID. Zmienna ACTUAL stanowi wartość rzeczywistą wielkości regulowanej (podciśnienia ssącego). Do zmiennej SET_POINT przypisano wartość podciśnienia w komorze podstrzykowej, obliczoną na podstawie chwilowego natężenia wypływu mleka z ćwiartki wymienia krowy. Współczynniki KP, TN i TV są odpowiedzialne za charakterystykę reakcji regulatora na wartość błędu regulacji.

Analiza pracy programu regulacji podciśnienia

Analiza pracy programu składała się z dwóch etapów. W pierwszym etapie sprawdzono logikę działania samego programu oraz doświadczalnie wyznaczono charakterystyki statyczne regulatora PID dla określonych jego nastaw. W drugim etapie przeprowadzono kontrolę rzeczywistego programu sterującego pod kątem dynamiki jego pracy oraz stabilizacji podciśnienia wokół wartości zadanej.

Pulpit sterowania regulatorem PID (rys. 3) umożliwia podgląd wartości zadawanej podciśnienia w komorze podstrzykowej autonomicznego aparatu udojowego, wyznaczanej przez inny algorytm programu [Juszka i in. 2007]. Dodatkowo jest wyświetlana aktualna wartość podciśnienia, mierzona przez czujnik umieszczony w komorze podstrzykowej. Dla wygody obsługi wprowadzono możliwość zadawania parametrów współczynnika proporcji, czasu całkowania oraz czasu różniczkowania.

a)	b)
<pre> 0001 PROGRAM PLC_PRG 0002 VAR 0003 zbiornik: UINT; 0004 zbiornik_A: UINT; 0005 zbiornik_B: UINT; 0006 licznik_napełnienia AT %MB10: BYTE; 0007 zamknięcie_zaworu_A AT %QX0.0: BOOL; 0008 zamknięcie_zaworu_C AT %QX0.3: BOOL; 0009 zamknięcie_zaworu_B AT %QX0.1: BOOL; 0010 zamknięcie_zaworu_D AT %QX0.2: BOOL; 0011 otwarcie_zaworu_A AT %QX0.3: BOOL; 0012 otwarcie_zaworu_B AT %QX0.2: BOOL; 0013 otwarcie_zaworu_C AT %QX0.0: BOOL; 0014 otwarcie_zaworu_D AT %QX0.1: BOOL; 0015 Przetwornik_podcisnienia: BYTE; 0016 Wezel_sumujacy: BYTE; 0017 Zadajnik: BYTE; 0018 Zawor: BYTE; 0019 Qm: BYTE; 0020 p: BYTE; 0021 RegulatorPID: PID; 0022 WartoscBiezaca: REAL; 0023 WartoscZadana: REAL; 0024 Wspolczynnik: REAL; 0025 Czas_1: DWORD; 0026 Czas_2: DWORD; 0027 Offset: REAL; 0028 Minimum: REAL; 0029 Maksimum: REAL; 0030 ZmiennaBool_1: BOOL; 0031 ZmiennaBool_2: BOOL; 0032 Wynik: REAL; 0033 Przekroczenie: BOOL; 0034 Przepelnienie: BOOL; 0035 END_VAR </pre>	<pre> 0020 IF zbiornik_A < 50 0021 THEN zamknięcie_zaworu_D:= TRUE; 0022 ELSE zamknięcie_zaworu_D:=FALSE; 0023 END_IF 0024 0025 IF zbiornik_B > 50 0026 THEN zamknięcie_zaworu_C:= TRUE; 0027 ELSE zamknięcie_zaworu_C:=FALSE; 0028 END_IF 0029 0030 Przetwornik_podcisnienia:=1; 0031 Wezel_sumujacy:= p - Przetwornik_podcisnienia; 0032 Qm:= 1*2; 0033 0034 IF Qm > 0.0008 THEN (* zadawane natężenie kg/s *) 0035 p:= 67; (* ciśnienie bezwzględne zadane, kPa*) 0036 ELSE 0037 p:=58; (*zadane ciśnienie bezwzględne, kPa*) 0038 END_IF 0039 0040 WartoscBiezaca:= 30; 0041 (*WartoscZadana:=2;*) 0042 (*Wspolczynnik:=1.8; (*P***) 0043 (*Czas_1:= 50; (*I***) 0044 (*Czas_2:=100; (*D***) 0045 Minimum:=0.0; 0046 Maksimum:=100; 0047 0048 RegulatorPID(0049 ACTUAL:= WartoscBiezaca, 0050 SET_POINT:=WartoscZadana , 0051 KP:=Wspolczynnik , 0052 TN:=Czas_1 , 0053 TV:= Czas_2, 0054 Y_OFFSET:=Offset , 0055 Y_MIN:=Minimum , 0056 Y_MAX:=Maksimum , 0057 MANUAL:=ZmiennaBool_1 , 0058 RESET:=ZmiennaBool_2 , 0059 Y=>Wynik , 0060 LIMITS_ACTIVE=>Przekroczenie , 0061 OVERFLOW=>Przepelnienie); </pre>

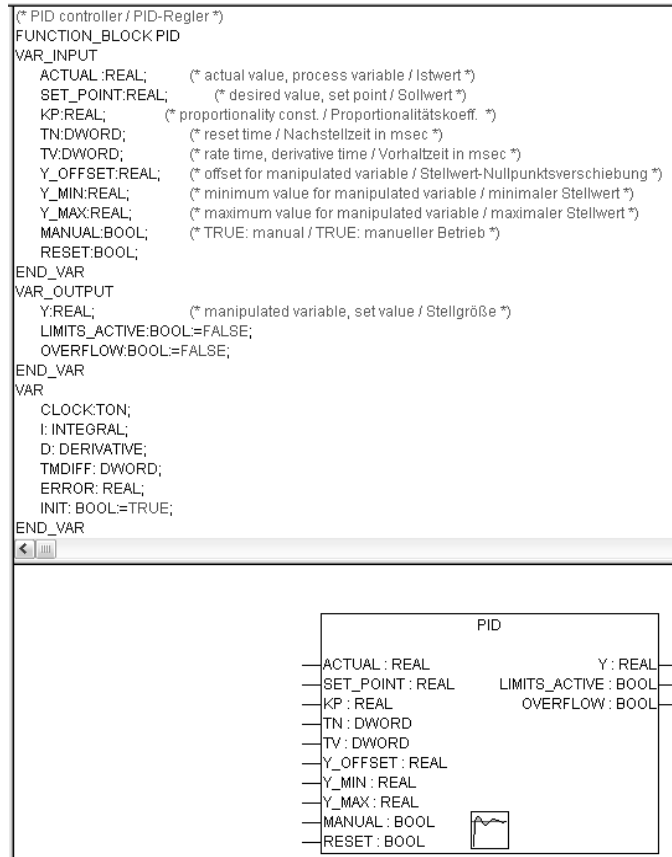
Źródło: opracowanie własne.

Rys. 1. Program sterujący regulacją podciśnienia w autonomicznym aparacie udajowym: a) wykaz zmiennych, b) algorytm programu

a)	b)
<pre> 0001 PROGRAM PLC_PRG 0002 VAR 0003 container: UINT; 0004 container_A: UINT; 0005 container_B: UINT; 0006 filling_counter AT %MB10: BYTE; 0007 valve_closing_A AT %QX0.0: BOOL; 0008 valve_closing_C AT %QX0.3: BOOL; 0009 valve_closing_B AT %QX0.1: BOOL; 0010 valve_closing_D AT %QX0.2: BOOL; 0011 valve_opening_A AT %QX0.3: BOOL; 0012 valve_opening_B AT %QX0.2: BOOL; 0013 valve_opening_C AT %QX0.0: BOOL; 0014 valve_opening_D AT %QX0.1: BOOL; 0015 Underpressure_converter: BYTE; 0016 Summating_node: BYTE; 0017 Assignating: BYTE; 0018 Valve: BYTE; 0019 Qm: BYTE; 0020 p: BYTE; 0021 PID_controller: PID; 0022 Current_value: REAL; 0023 Assigned_value: REAL; 0024 Coefficient: REAL; 0025 Time_1: DWORD; 0026 Time_2: DWORD; 0027 Offset: REAL; 0028 Minimum: REAL; 0029 Maximum: REAL; 0030 VariableBool_1: BOOL; 0031 VariableBool_2: BOOL; 0032 Result: REAL; 0033 Exceedance: BOOL; 0034 Overfilling: BOOL; 0035 END_VAR </pre>	<pre> 0020 IF container_A < 50 0021 THEN valve_closing_D:= TRUE; 0022 ELSE valve_closing_D:= FALSE; 0023 END_IF 0024 0025 IF container_B > 50 0026 THEN valve_closing_D:= TRUE; 0027 ELSE valve_closing_D:= FALSE; 0028 END_IF 0029 0030 Underpressure_converter:=1; 0031 Summating_node:= p - Underpressure_converter; 0032 Qm:= 1*2; 0033 0034 IF Qm > 0.0008 THEN (*assigned intensity kg/s*) 0035 p:= 67; (*assigned absolute pressure, kPa*) 0036 ELSE 0037 p :=58; (*assigned absolute pressure, kPa*) 0038 END_IF 0039 0040 Current_value:= 30; 0041 (*Assigned_value:=2 ;*) 0042 (*Coefficient:=1.8; (*P*)*) 0043 (*Time_1: 50; (*I*)*) 0044 (*Time_2: 100 ; (*D*)*) 0045 Minimum:=0.0; 0046 Maximum:=100; 0047 0048 PID_controller(0049 ACTUAL:= Current_value, 0050 SET_POINT:=Assigned_value , 0051 KP:=Coefficient, 0052 TN:=Time_1 , 0053 TV:= Time_2, 0054 Y_OFFSET :=Offset , 0055 Y_MIN :=Minimum , 0056 Y_MAX :=Maximum , 0057 MANUAL := VariableBool_1 , 0058 RESET := VariableBool_2 , 0059 Y=>Result , 0060 LIMITS_ACTIVE=>Exceedance 0061 OVERFLOW=>Overfilling); </pre>

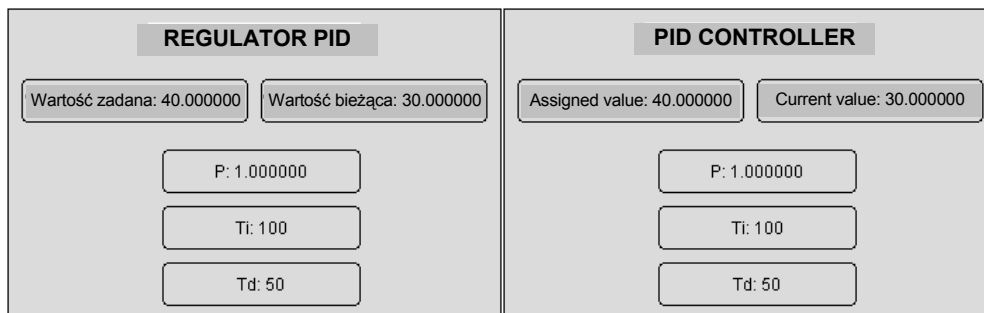
Source: own study.

Fig. 1. Steering programme for vacuum pressure control in autonomic milking apparatus: a – specification of variables, b – programme algorithm

Źródło: opracowanie własne. Źródło: own study.

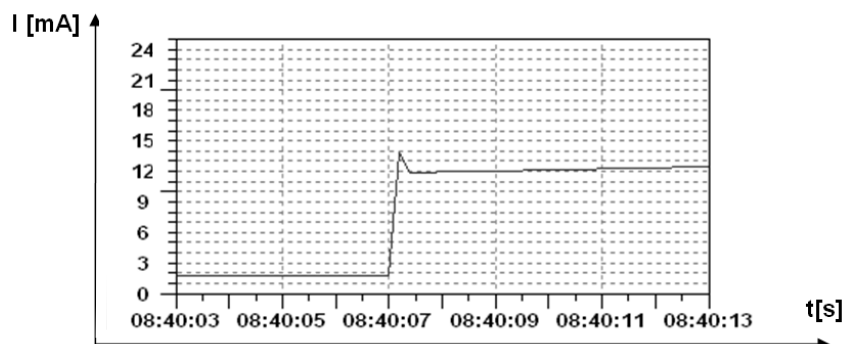
Rys. 2. Blok funkcjonalny regulatora PID w programie CoDeSys
 Fig. 2. Functional block of the PID controller in CoDeSys programme

Źródło: opracowanie własne. Źródło: own study.

Rys. 3. Panel regulatora PID: P – współczynnik proporcji, T_i – czas zdwojenia (całkowania), T_d – czas wyprzedzenia
 Fig. 3. PID controller panel: P – proportion coefficient, T_i – doubling (integration) time, T_d – overtaking time

Zadaniem regulatora PID jest oddziaływanie na obiekt regulacji przez sygnał wyjściowy. Oddziaływanie to ma na celu minimalizację wartości błędu. Przedstawiony na rysunku 4 wykres zawiera charakterystykę statyczną regulatora PID – przebieg sygnału wyjściowego. W ramach badań doświadczalnych testowano różne warianty regulacji, w celu wybrania najlepiej odzwierciedlającej działanie regulatora PID w układzie sterowania kolektorem. Wartość natężenia prądu elektrycznego mieści się w przedziale 0–24 mA i stanowi sygnał dla urządzenia wykonawczego. W tym przypadku analizowana wielkość opisuje charakterystykę stopnia otwarcia zaworu odpowiedniego pośrednio za zmianę podciśnienia ssącego.

Źródło: opracowanie własne. Źródło: own study.

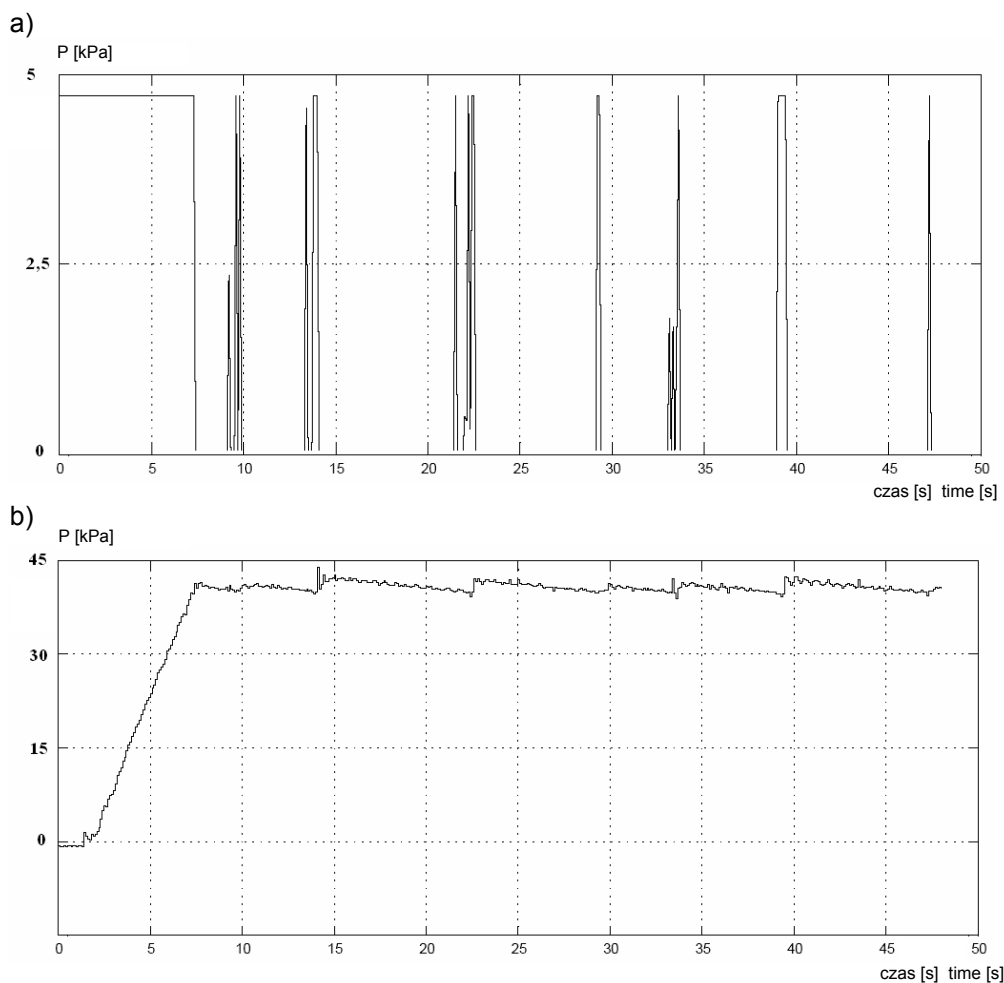
Rys. 4. Odpowiedź regulatora PID na wartość błędu przy nastawach z rysunku 3:
 I – sygnał sterujący (natężenie prądu elektrycznego), t – czas

Fig. 4. PID controller response to error value at adjustments from fig. 3: I – steering signal (electric current intensity), t – time

Przykładowe wyniki badań układu regulacji podciśnienia na rzeczywistym obiekcie (rys. 5) obrazują działanie układu stabilizacji podciśnienia dostarczanego pod strzyk wymienia krowy w warunkach skoków podciśnienia wprowadzanych do układu, reprezentujących błąd regulacji.

Wnioski

1. Opracowana aplikacja w środowisku CoDeSys będzie stosowana do sterowania autonomicznym aparatem udojowym. Przeprowadzone testy układu sterującego potwierdzają poprawność działania systemu sterowania kolektorem.
2. Układ sterujący z regulatorem PID zapewnia pożądaną stabilizację podciśnienia ssącego.
3. Opracowany algorytm programu z instrukcją warunkową IF umożliwi dobór zadanej wartości podciśnienia na podstawie natężenia wypływu mleka ze strzyka krowy.

Źródło: opracowanie własne. Źródło: own study.

Rys. 5. Stabilizacja podciśnienia P regulatorem PID: a) sygnał błędu podciśnienia, b) ustabilizowane podciśnienie ssące

Fig. 5. Underpressure stabilization with the PID controller: a) signal of underpressure error, b) stabilized sucking underpressure

Bibliografia

Juszka H., Lis S., Tomasik M. 2007. Sterowanie ciśnieniem bezwzględny w aparacie udojowym dla krów. Inżynieria Rolnicza. Nr 7 s. 63–70.

Juszka H., Tomasik M. 2005. Symulacja regulacji podciśnienia w aparacie udojowym z zastosowaniem logiki rozmytej. Inżynieria Rolnicza. Nr 6 s. 267–273.

Szlachta J., Wiercioch M. 1988. Wpływ dojarek na jakość doju. Warszawa. IBMER, OORiDR SITR ss. 131.

Kwaśniewski J. 1999. Programowalne sterowniki przemysłowe w systemach sterowania. Warszawa. Wyd. ZP–Roma Pol. ss. 226.

LOGICAL CONTROL WITH PID STEERING OF THE VACUUM PRESSURE IN MILKING APPARATUS

Summary

Paper presented the automatic steering system of suction vacuum pressure in milking apparatus by means of a PID controller. Steering system is computing the value of controlled suction underpressure (value assigned to PID controller), depending on the milk flow intensity from the cow's teat. Steering algorithm has been programmed in CoDeSys software on a Moeller PLC controller. The results of experimental tests proved correct functioning logic of the steering system.

Key words: milking apparatus, vacuum pressure control, PLC controller

Praca wpłynęła do Redakcji: 16.11.2010 r.

*Recenzenci: prof. dr hab. Wacław Romaniuk
prof. dr hab. Józef Szlachta*

Adres do korespondencji:

prof. dr hab. Henryk Juszka
Uniwersytet Rolniczy w Krakowie
Katedra Energetyki i Automatykacji Procesów Rolniczych
ul. Balicka 116B, 30-149 Kraków
tel. 12 662-46-49; email: Henryk.Juszka@ur.krakow.pl